

Peeter Vikman: Elu edenegu ka väljaspool Tallinna kuldset ringi

Põline haapsallane Peeter Vikman töötab Haapsalu (seoses Ridala vallaga ühinemisega kutsutakse seda paika ka Suur-Haapsaluks) linnavalitsuses aselinnapeana. Tallinna Polütehnilise Instituudi lõpetanud mehe tegevusvaldkonnas selles ametis on ennekõike ehitus ja sellele lähedased alad. Usutluses Kesknädalale tulid Peeter Vikmaniga kõneaineks ka Haapsalu väärikas roll Eesti spordielus, ajalooliselt kuulus maine mudaravivaldkonnas ja mõistagi legend Valgest Daamist. Maailmavaatelt on Peeter Vikman kristlane. Kodupiirkonda saab ta enda arvates kõige jõudsamalt arendada Keskerakonnas, millega liitus 5. jaanuaril 2018.

Küsis JAAN LUKAS

Peagi on käes Eesti Vabariigi 100. aastapäev. Mis võiks olla Haapsalu-poolseks kingituseks selle sündmuse puhul?

Eelmisel sügisel korrastati linnas Vabadussõja ausammas ja selle ümbrus, rajati valgustusega lipuväljak. Kõik tähtsad sündmused leiavad tähistamist just Vabadussõja mälestusmärgi juures, ja sellepärast sobib selline ettevõtmine suurepäraselt EV 100 tähistamiseks.

Millal algasid teie sidemed Haapsalu linnaga. On siin ka teie juured?

Olen kogu oma elu elanud Haapsalus, olen siin sündinud. Haapsalu on ka minu isa sünnilinn.

Olete kõrghariduselt elektroonikainsener. Millistel ametikohtadel oma erialal olete töötanud?

Lõpetasin Tallinna Polütehni-

lise Instituudi 1989. aastal. Selleks ajaks oli olemasolev elektroonikatööstus praktiliselt otsa saanud ning minu lennukaaslasel ja mina nende hulgas pidime leidma rakendust muudes valdkondades. Peale kooli töötasin 1,5 aastat Palivere Ehitusmaterjalide Tehase elektroonikatehnikas, misjärel kutsuti mind tööle Haapsalu Keskkooli arvutiõpetuse õpetajaks. Edasi tulid uued väljakutsed – asutasime koos sõpradega ehitusfirma, millega tegelesin 2009. aastani. Pärast kohalike valimisi 2009. aastal kutsuti mind tööle Haapsalu linnavalitsusse, kus olen praeguseni aselinnapea ehituse ja linna-keskkonna alal.

Kust algas huvi omavalitsustöö vastu? Millal kandideerisite esmakordselt Haapsalu linnavolikogusse? Haapsalu linnapeaks kandideerisite ja aselinnapeaks saite esmakordselt vist 2013?

Olen korduvalt kandideeri-

Foto: Facebook

Peeter Vikmani suurim soov seoses Haapsaluga on, et see oleks linn, kuhu inimesed sooviksid rohkem tulla, kui siit ära minna. Keskerakonna missiooniks peaks Haapsalus olema esindada võimalikult laia huvigruppide ringi.

nud kohalike omavalitsuste valimistel erinevate valimisliitude ja ka Eesti Kristlike Demokraatide nimekirjas. Esmakordselt valituks osutusin 2009. aastal Keskerakonna nimekirjas. Sellest alates töötan ka aselinnapeana.

Haapsalu linnavalitsuse kodulehte vaadates selgub, et teil on väga avar tegevusvaldkond. Milliste aladega tuleb kõige rohkem tegelda? Minu tegevusvaldkonnaks on olnud läbi aastate ehitamine, planeerimine ja linnakeskkond. Peamine raskuskoht on olnud ehitamisel ja rekonstrueerimistöödel. Suuremad objektid on olnud Haapsalu promenaad, kultuurikeskus, tennisehall. Ootamas on uus põhikoolihoone. Palju on tegelemist seoses vee- ja kanalisatsiooni-trasside vahetamisega ning teede-tänavate rekonstrueerimise ja korrashoiuga. Suur projekt oli kogu Haapsalu linna tänavavalgustuse välja vahetamine.

Millistest oma viimase aja ettevõtmistest olete saanud eriti suure positiivse laengu? Viimase aja tegemistest valmistab jätkuvalt heameelt ühe liiklusalase kitsaskoha lahendamise – Tallinna maantee ja Tamme tänava ristmik sai möödunud aastal uue fooridega lahenduse.

Mida on tähendanud Haapsalule ja selle ümbrusele haldusreform?

Loe edasi lk 4

Lõuna-Eesti ettevõtja Allain Karuse astus Keskerakonda

Kohalikel valimistel Valgas suurima häältesaagi saanud ettevõtja Allain Karuse liitus Keskerakonnaga. Karuse sai 1089 häält, mis tähendas enim häält Valgas ning suuruselt teist toetust kogu Valga-, Põlva- ja Võrumaal. Ta soovib senisest enam poliitika kujundamises kaasa rääkida ning tema ettevõtjakogemus annab selleks hea aluse. Karuse selgitas, et kohalikel valimistel rahvalt saadud mandaat andis talle kindluse ja soovi panustada senisest enam poliitika kujundamisse ning erakonna kohaliku piirkonna arengusse.

„Kandideerisin kindla eesmärgiga seista valgalaste eest parimal viisil. Erakonda astumine annab senisest enam võimalusi Keskerakonna erinevates otsustes kaasa rääkida ning vajadusel ka murekohtadele tähelepanu pöörata,“ sõnas Karuse. Kuigi praegu näeb Karuse oma rolli eelkõige kohalikus poliitikas ja kodulinna arengus, ei välista ta tulevikus osalemist ka nn suures poliitikas. „Keskerakond on valitsust juhtides palju positiivset ära teinud – lisaraha madalamat ja keskmist palka teenivatele inimestele, kohalikele

Allain Karuse

omavalitsustele ja tervishoiule on kahtlemata õiged sammud,“ leidis Karuse.

Keskerakonna esimees Jüri Ratas sõnas, et tegusate inimeste liitumine Keskerakonnaga on alati positiivne ja näitab, et Keskerakonna poliitika kõnetab ühiskonda tervikuna. „Võimeka ettevõtja ja spordisõbra Allain Karuse ühinemine valmistab siirast rõõmu ning tugevdab kindlasti Keskerakonda.“

Kesknädal

JUHTKIRI

Olümpia kaugel kaja

AIVAR JARNE
Kesknädal

Lõuna-Koreas PyeongChangis peetavad 23. taliolümpiamängud avatakse ülehommel, 9. veebruaril. Eelvõistlused algavad aga juba täna. Kuid senini pole täit selgust, kes sportlastest ning millistel tingimustel saavad võistelda.

Õnneks Eestiga on asi lahenedud. Maarjamaalt osaleb 22 sportlast, kes on olümpiale ka oodatud, ilma dopinguga ja kohtulahenditeta. Samas on meie medaliloostused seekordsetel talimängudel üsna kasinad. Nagu juba mitmes taliolümpia järjest. Suurimal lootusel, kahevõistlejal Kristjan Ilvesel on suusahüpete õnnestumisel võimalused jõuda ehk 10 parema sekka. Torino 2006. aasta taliolümpia medalisaju kõrval oleks see muidugi tagasihoidlik saavutus, kuid see on realselt ka ainuke.

Ent olümpiamängud ise on kolinud nii vahemaa poolest kui ka sisult meist üha kaugemale. Ülehommel avatav PyeongChangi taliolümpia on üks nendest, mis pärast 2014. aasta Sotši taliolümpiat aastakümne jagu enam meile lähedale pole tulemas. Rio 2016 oli juba Lõuna-Ameerikas, PyeongChangile järgnevad Tokio ja Peking. 2022. aasta taliolümpia keeldusid elanike vastuseisu tõttu nii Stockholm kui ka Oslo. Alles 2024 kolivad olümpiamängud Euroopasse, Pariisi.

Olümpialiikumise kui rahumeelsed spordivõistlused on suure kahtluse alla seadnud Sotši dopingulümpia, aga ka Rio korruptsioonimängud. Kuid patustamisega tegeldi varemgi ja ehk veel suuremas mahus. Alles eelmisel nädalal avalikustati statistikat maailma tippalispordlaste verenäitudest eelmisel kümnendil – andmed viitavad väga ulatuslikule dopingutarvitusele.

KESKMÖTE: Kaugel Koreas on olümpiamängud algamas, kuid spordipoliitika tõttu on segadust võistlejate osas rohkem kui varasematel olümpiatel kokku. Seda enam on võistlustules osalevatel Eesti sportlastel põhjust endast parim anda.

Andmebaasi leke koondab endas enam kui 10 000 veretesti tulemusd enam kui 2000 sportlaselt. *Sunday Times* i teatel näitavad need, et alates 2001. aastast on kolmandik tiitlivõistluste medaleid (254, nende seas 91 kulda) võidetud suusaspordlaste poolt, kes on andnud äärmiselt kahtlasi verenäite. Väljaande hinnangul oli eelmisel kümnendil paljude talispordlaste veri nii paks, et võistlemise asemel pidanuks nad minema haiglasse.

Dopingulahingu järelkajad on praeguseni lahenduseta. Kuigi Rahvusvahelise Spordiarbitraaži (CAS) eelmise nädala otsusega mõisteti 28 eluagse olümpiakeelul saanud Vene sportlast õigeks, andis Rahvusvaheline Olümpiakomitee (ROK) teada, et ei kiida seda otsust heaks ega kutsu neid sportlasi olümpiale. ROK leidis, et CAS-i otsus jätta jõusse 11 sportlase karistus tõestab seda, et Sotši olümpiamängudel toimus süstemaatiline dopinguproovide väljavahetamine.

ROK-i avalduse kohaselt jääb jõusse ka 5. detsembril tehtud otsus, mille kohaselt saavad Venemaa sportlased PyeongChangi taliolümpial osaleda vaid Rahvusvahelise Olümpiakomitee kutsel. "CAS-i otsus ei tähenda, et 28 õigeksmõistetud sekka kuulunud sportlased saavad olümpiakutse. Sanktsioonidest pääsemine ei taga automaatselt kutse saamise au."

Samas on taliolümpiale juba kutse saanute hulgas ka keeldujaid. Sotši taliolümpiamängudel kaks pronksmedalit võitnud Vene kiirusutaja Olga Graf oli esimene kutse saanud sportlane, kes keeldus osalemast, protestimaks ROK-i otsuse vastu lubada Vene sportlastel osaleda vaid neutraalse lipu all. Graf kuulus nende 169 Vene võistleja sekka, kes lubati olümpiale osalema neutraalse lipu all.

Kaugel Koreas on olümpiamängud algamas, kuid spordipoliitika tõttu on segadust võistlejate osas rohkem kui varasematel olümpiatel kokku. Seda enam on võistlustules osalevatel Eesti sportlastel põhjust endast parim anda.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5

Email: kesknadal@kesknadal.ee Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja	Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 573
Toimetaja	Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 273 465
Reporter-toimetaja	Aivar Jarne	aivar@kesknadal.ee	6 274 583

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

RÜE uus esimees plaanib „maamehejutuga“ rahva ära rääkida

Ega keegi eriti ei üllatunud, kui Ida-Virumaa juurtega parteijuht Kristiina Ojuland oma Rahva Ühtsuse Erakonna (RÜE) nimelise partei maha jättis ja kaasale Itaaliasse külla pörutas. Mäletatavasti Raimo Kägu müüs oma sadama maha ja loobus restoraniärist mere ääres, et toetada RÜE-t. Ega neid summasid keegi ei avalikustanud, aga erakonda päästa ei õnnestunud ikkagi. Kas jäi puudu mõni sent või olid ideed rahva kaasatõmbamiseks liiga „roosilised“? Mine sa võta kinni.

Täna on elu Itaalias just kliima poolest palju meeldivam. Koos oma uue noore sõbraga ajavad nad nüüd hotelliäri, mis Raimo Kägul juba Pirita Purjespordikeskuse erastamise ajast selgeks õpitud.

Endine komsomoli tippjuht annab reklaamitelevisionile meelsasti intervjuusid ja Kristiinast vaikib viisakalt.

RÜE uus esimees, endine suusasprinter Pavo Raudsepp (pildil) on rinna õhku täis tõmmanud ja deklareerib ERR-is järgmist:

„RÜE peamine eesmärk on pääseda riigikokku. Sinna praegu sisse saada on suhteliselt lihtne, sest neli suurparteid on omavahel tülis. Ei ole nad suutnud seal midagi teha. Kui ma suudan piisavalt ilusat maamehejuttu rääkida, siis ma arvan, et see viis protsenti ja rohkemgi veel peaks tulema päris lihtsalt. Täna ei ole vaja tarka juttu rääkida, et rahvale meeldida.“

Ei taha küll ennetavaid otsuseid teha, aga rahvas peaks

siis ikka vist puruloll olema, et sellist mitmekordse tunnisisõidumeistri sportlase ajuvaba juttu uskuma jääda.

Kui aga võtta aluseks tema kümneaastane katseaeg naisevõtul (Õhtuleht 28.08.2000), siis tema järgnev jutt on juba segasem: „Meil on vaja ettevõtjaid, meil on vaja tarku inimesi. Kuna riigikogust vabaneb 101 tarka inimest, siis

loomulikult hakkab Eestisse raha ja töökohti voolama nagu putru. Täna ei saaks olla enam kõige suurem unistus see, et saan riigikokku ja siis saan endale korraliku palga.“

Ei, Pavo! Sellise mõttelaadiga pole sinu erakonnal suurt perspektiivi.

Järgmistel Riigikogu valimistel on kindel favoriit Keskerakond, sest juba senise lühikesee ajaga on tehtud palju muudatusi paremuse poole. Kui vastased oma vihahoos asusid jaanuaris maksumuudatusi ja ühis-transporti halvustama, siis enamik lugejaist sai nende ennatlikust kiirustamisest selgelt aru, sest alles nüüd, veebruaris näeme oma tegelikku seisukohta maksuamet internetilehel.

Siis selgub, et võitsid madalalpalgalised ja pisut vähenes rikkamate tulu. See on Keskerakonna põhimõte, et tõsta madalamate palga- ja pensionisaajate reaalpalku, ning siit ka kavandatud pensioni miinimummäära tõstmine. Mida on nii uutel pürgijatel kui ka opositsioonil vastu pakuda? Praegu küll pole seniks veel midagi tõsiseltvõetavat kuulda olnud.

Mets kui vaese mehe kasukas

Pealkirjaks olev vanasõna on kaotamas oma väärtust. Metsa raiutakse lagendikekaupa, kändud ja oksad mädanevad kurvalt maha jäetuna. Mõõdasõitev jaapanlane vaid vangutaks pead. Nemat nii ei tee.

Loodusesõbrad ja rohelised vaidlevad raiemahtude vastu, töösturid otsivad õigustusi oma toimingutele.

Kirgi kütab tselluloositehase toomine meie maile. Tartu koolitustele ja kõrgeteadusele tahetakse lisada kõrvale ka tööstust. Nagu kunagisest Kammivabrikust ja Aparaaditehasest veel vähe oli. Vett pidavat Emajões olema küllaga. Kas ikka on? Kui Tallinnas asus tselluloosivabrik, mis toitis Tallinna Paberivabrikut, oli ohus Ülemiste järv, ja lisavee saamiseks rajati võimas pumbajaam Vaskjalas Rae vallas ja sellega koos kanal Pirita jõest Ülemistesse. Muuseas juba toona ei suutnud tselluloositehas paberivabrikut küllaldase toormega varustada ja seda veeti vagunitega Minskist juurde.

Kõik need tööstuse loomise mõtted pole ju pahad, aga kuhu see monstrum oleks targem panna? Tallinna tselluloositehase kogemusele toetudes ja meie raiemahte arvestades võiks tehase püsti panna hoopis Narva. Vett on nii jões kui ka meres küllaga. Kasutult seisab terve Kreenholmi hoonestus. Samuti poleks töökätest puudus. Rahva kiitus pealekauba!

Ida-Virumaal on palju tööstusi kas koondatud või on üldse lõpetanud tegevuse. Neil on üsna hea hariduse ja

töökogemusega inimesed olemas. See kõik aitaks kaasa ka integreerumisele.

Puidu purustamine tselluloositehases saab alguse keemiavannides. Vaja läheb väga palju vett.

Kui võtta aluseks soomlaste kogemus, siis vähemalt madallennul vaadates, nende maal lageraiet pole näha.

Kui, siis teevad vaid valikraiet. Suure osa metsa veavad sisse Karjalast ja Venemaalt. Seal on seda toret küllaga ja ega hind ka kõrge ole. Meil on Narvast hea raudtee Venemaa poole, ja ega siis Venemaaga saa eluagsest tülitema jääda. Saksa töösturid juba ammu pinnivad Merkeliit sanktsioonide leevendamise suhtes. Ka meie saaksime sellest oma kasuliku osa. Eesti peaks eeskujuks võtma soomlased, kes suudavad Venemaaga edukalt äri ajada.

Korduvalt on rõhutatud puidu kui tooraine ning energiaallika looduslähedust ja taastuvust, võrreldes kesk-konda saastavate ja mittetaastuvate fossiilsete kütustega.

Puidu kui taastuvenergia targa kasutamise puhul oleks tselluloositehas meie metsadele lubamatu lisakoormus.

Arusaamatuks jääb RMK poolt koostatud kavatsuste protokoll tehase rajamise huvipoolega, kus lubatakse asuda arutama, kuidas meie metsavarusid odavalt aastakümnete jooksul maha müüa.

RMK võtaks endale kohustuse tagada tselluloositehase rajamisel sellele stabiilse paberipuidu tarne vähemalt 15 aasta jooksul mahus 560 000 m³. Nii suuri otsuseid saab teha vaid valitsuse ja Riigikogu tasemel.

HIIBUSE NÄDAL

LANGUSTRENDIS
VABAERAKONNAN
ON KÄED JA JALAD
TÖÖD TÄIS

Algab Tallinna Sadama altkäemaksude kohtuprotsess

Riigifirma AS Tallinna Sadam juhtide ja töötajate altkäemaksude ning rahapesu protsess algab teisipäeval, 13. veebruaril kell 10 Harju Maakohu Liivalaia kohtumaja saalis 202. Korrus kõrgemal peetakse kolm päeva nädalas „Savisaare protsessi“.

VIRGO KRUIVE

Mullu 20. septembril said prokuratuuriga kokkuleppel karistuse Ain Kaljuranna altkäemaksu erinevate firmade vahel keerutanud Anna Annikova ja Kaido Tamberg (nimekaim juhib valda). Mõlemad olid eelvangistuses 26.08.–28.08.2015 ja kohtuotsusega number 1-17-8196 said vastavalt vangistused: 2 aastat 6 kuud ja 27 päeva (katseajaga 2 aastat ja 7 kuud) ning 3 aastat 11 kuud ja 27 päeva (katseajaga 4 aastat).

Altkäemaks riigifirmas

AS Tallinna Sadam on riigifirma, mille nõukogu kinnitas ametisse minister ja see valis juhatuse. Praeguse altkäemaksu protsessi teeb erakordseks Ain Kaljuranna puhul selle ajaline kestvus (2005–2015) ja umbes miljoni euro saamine firmadelt, mis soovisid sadamas äri teha.

Allan Kiili puhul tegu Poola laevatehaselt rekordilise 3 miljoni euro küsimisega. Tuleb mee-

nutada, et reformierakondlased suunasid Saaremaa ja Hiiu uue praamivõõru uue hanke võidu Tallinna Sadama tütarfirmale, sest Vjatšeslav Leedo ei nõustunud Kiili küsitud „4 sidruniga“ uue hankelepingu pikendamise eest.

Juhatus eksliige Ain Kaljurand on kohtus süüdistatuna KarS § 294 järgi altkäemaksu võtmises vähemalt teist korda, grupi poolt ja suures ulatuses. Juhatus eksliige Allan Kiil on kohtus süüdistatuna KarS § 294 järgi altkäemaksu võtmises vähemalt teist korda, grupi poolt ja suures ulatuses. Lisaks rahapesu eest grupi poolt ja suures ulatuses, mille eest karistatakse 2 kuni 10 aasta vangistusega. Allan Kiil on lisaks süüdistatav kui kaasaitaja, kes tahtlikult osutab teise isiku tahtlikule õigusvastasele teole füüsilist, ainelist või vaimset kaasabi.

Neile kahele lisaks sai Toivo Promm süüdistuse altkäemaksu võtmises vähemalt teist korda, grupi poolt ja suures ulatuses. Tema firmad olid peamised

rahade vahendajad. Hooldussuunasid Saaremaa ja Hiiu osakonna juhataja Martin Paide sai süüdistuse suureulatuslikus altkäemaksuvõtmises. Selle eest karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega. Valdo Õunap on kohtus altkäemaksuvõtmises ja kaasaitamises süüdistatuna.

Altkäemaksu andjad

Kohtus on KarS § 298 järgi altkäemaksu lubamise või andmise eest grupi poolt ja suures ulatuses (üle 40 000 euro) Tõnis Pohla, Üllar Raad ja Eno Saar. Suures ulatuses altkäemaksu lubamise või andmise eest Jan Paszkowski (laevaehitajad Poolas). Altkäemaksu süüdistuse sai ka Sven Honga. Karistuseks on ühe- kuni kümneaastane vangistus.

Juriidilise isikuna said AS HTG Invest ja Keskkonnanahoolduse OÜ süüdistuse altkäemaksu lubamise või andmise eest suures ulatuses. Neid ähvardab rahaline karistus. Esimest neist juhtis kahtlusalune Eno Saar, teist Sven Honga.

Kuriteos kahtlustuse saamine ei takista Tallinki grupi firmas AS HTG Invest äritegevust ja nii avaldati 21.11.2017 ametlikes teadaannetes jagunemiskava uute ühingute TLG Agent OÜ (registrikood 14416230) ja TLG Stividor OÜ(14416247) asutamise kohta. Aktsiaselts kustutati 26.01.2018 ja OÜ-d registreeriti samal päeval. Neid juhivad vastavalt Tarvi-Carlos Tuulik ja Lembit Kitter. 29.01.2018 avaldati teadaanne nr 1249783, millega äriühingute võlausaldaajatel on nõude esitamiseks kuus kuud. Selle kustutamisele on kohtus rahalisest karistusest pääsemise garanteeritud. Tallinki mehed käitusid kavalamalt kui maadevahetuse protsessis jagunenud AS Merko Ehitus.

Kohtuprotsessi eel tegi Riigikohus 18. jaanuaril kolm otsust, millega süüdistatavate Kaljuranna, Paszkowski ja Raadi kaitsjate eest jäeti osaliselt salajasteks 23. jaanuarist kuni 22. septembrini 2015 tehtud jälitustoimingute load. Riigiprokuratuur oli selgitanud ringkonnakohtule, „kuidas võib praeguses asjas kinni kaetud andmete tutvustamise tulemusena edastada jälitusaluse meetodite ja taktika kohta teavet, mille avalikuse

Kesknädal avalikustas toimuvat juba 2009. aastal ja küsis, kas sadama reformierakondlik juhtkond suunas riigi raha oma erakonda

Kesknädal kirjutas juba 2. septembril 2015 Tallinna Sadamas toimuvatest kahtlastest tehingutest. „Kuidas ka ei vaataks, kangesti näib, et Reformierakonda on pikki aastaid rahastatud Tallinna Sadamas läbi viidud korruptiivsete tehingute, näiteks riigihangete, kaudu,“ jõudis leht kaks ja pool aastat tagasi järeldusele.

tulek võib seada ohtu samalaadsete jälitustoimingute edaspidise efektiivsuse.“

Kohtus ei ole süüdistatuna üh-

tegi poliitikut ega erakonda, aga on kaheldav, et sadamajuhi Kaljurand ja reformierakondlane Kiil võtsid miljonites eurodes altkäemaksu omakasu pärast.

Maria Alajõe 16 aastat kestnud „vägiteod“

EAS-i juhina tegi Maria Alajõe (pildil) nii, et president Ilvesel pole enam mingeid rahalisi kohustusi Maarjamaa ees, tehes presidendi ettevõtet soosiva otsuse. Ärmatamine sai Ilvese jaoks möödanikuks. Jätkeb meeldiv pereelu ja julgustus koos auto ja juhiga, soodsa rahalise tasuga, ja seda igaveseks ajaks.

Vahetult enne Riigikogu kantslele direktori ametiaja lõppu läinud aasta juulis allkirjastas Alajõe käskkirja arvutivõrgu kasutamise korra kohta, vahendab Äripäev.

Kehtima hakkas käskkirja augusti algusest, kui kantslele uus juht Peep Jahilo oli saanud ametis olla paar nädalat. Kui seni puudus Riigikogu liikmete ja kantslele teenistujate elektronpostkasti

sisu varundamisel ja säilitamisel tähtaeg, siis Alajõe käskkirja järgi määrati selleks üks aasta.

Selle tulemusena muutus praktiliselt võimatuks täita kohtumäärust Rosimannuste e-kiirjade (ka kustutatud kirjade) Riigikogu kantslele kaudu väljastamiseks.

Väärt ametikoht igati, sest uue direktori otsingud konkursi korras läksid riigile üpris kulukaks: nimelt palgati sellele tarbeks personalifirma, kellele maksti ligi 10 000 eurot.

Kui meenutada, millal ja mis asjaoludel sai laiem avalikkus tuttavaks Maria Alajõe nimelise isikuga, siis võis see olla 16 aastat tagasi. Kroonika kirjutas tollase majandusministri Mihkel Pärnoja „kaksikelust“. Seltskonnaelu uurijad olid nimelt saanud andmeid ministri värvikast eraelust: „Nädalavahetused veedab ta Tartus abikaasa seltsis, Tallinnas on tema sage kaaslane aga hoopis nõunik Maria Alajõe.“

Viimane oli sel ajal 31, ja mitte eriti pikakasvulise, küpses keeaskeas ministri kaaslasena sõna otseses mõttes üsna silmapaistev kuju. Nende „sooja sõpruse“ kohta vahendas tollane Kroonika kellegi ministri lähikondse sõnu: „See on avalik saladus — nende suhe on märksa soojem kui kolleegidele kohane.“

Üsna peagi pärast seltskonnakroonikasse sattumist lahkus Pärnoja ministriametist. Nii pääses ta oma eraelus urgitemisest, aga vaevalt et see suhtelugu sai lahkumise põhjuseks. Pigem see,

et temast oli juba ammu saanud kõige ebapopulaarsem minister Laari valitsuses. Üks skandaal ajas teist taga, ning mõnesse neist oli segatud ka nõunik ja erakonnakaaslane Alajõe. Tol ajal kandsid sotsid veel Mõõdukate nime ja nende parteid juhtis toosama Toomas Hendrik Ilves. Või teine meenutus.

Skandaal, mis puudutas ponnistusi erastada Narva elektrijaamad ameeriklaste firmale NRG. Sama oli ka THI ehk tollase välisministri ilmselge huvi. Alajõe aitas ette valmistada ja õigustada minister Pärnoja otsuseid, mis pidid viima Eestile äärmiselt kahjuliku tehinguni juba sisuliselt pankrotistunud NRG-ga. Ei põlatud teha muudatusi Eesti Energia nõukogus ja tagandada riigiametnikke, et toetus tehingule kätte saada. Kuluarides liikusid ka kuuludused saunalavadel kokku lepitud konkreetsetest vahendustasudest.

Eesti õnneks seda tehingut ei toimunud. Aga kui kord oldi juba üheskoos „luurel käidud“, siis võis seda veel proovida. Vahepeal oli nõunik Alajõest saanud ministriametis osakonnajuhataja, seejärel juba EAS-i juhatuse liige. Sellel ametikohal, vaid mõned tunnid enne kohalt lahkumist, tegigi ta aastal 2012 ainuisikuliselt otsuse kirjutada Ilvese võlg riigi ees korstnasse. EAS läks 2012. a IRL-i kontrolli alla, aga Alajõe ei pidanud kuigi kauaks töötä jääma. Kadrioru- Toompea liinil toimusid nimelt omad arengud. President Ilves pressis Alajõe varsti Riigikantslele direktoriks, kui Heiki Sibul sealt 2012. aastal lahkus ja vabanenud kohale n-ö avalik konkurs korraldati. Käsi peseb kätt ja ikka jõuab kätte ka tasumise tund.

Tänaseks on Maria Alajõe pääsenud Tallinna Tehnikaülikooli innovatsiooni- ja ettevõtluskeskust Mektory juhtima. Jälle suurte rahadega asutus. **Kn**

Toetus Keskerakonnale püsib kõrge

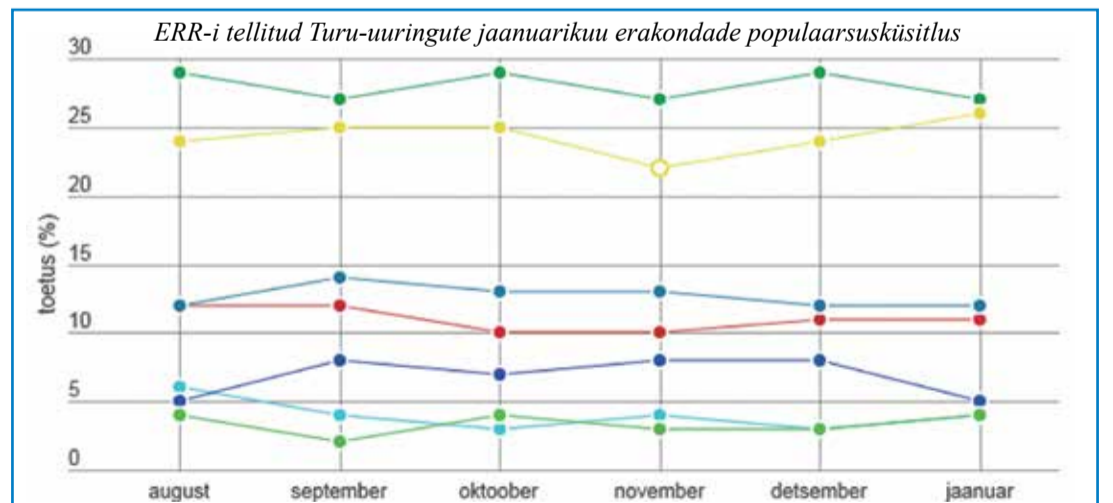
Keskerakond on Eestis endiselt populaarseim erakond. ERR-i tellitud Turu-uuringute AS-i viimasest üle-eestilisest küsitlusest nähtub, et Keskerakonda toetas jaanuaris 27% küsitletutest.

Turu-uuringute AS-i küsitlus näitas varasemaga võrreldes Keskerakonna toetuse pisikest, paariprotsendist langust, mitte aga sellises mastaabis nagu väitis Kantar Emori eelmise nädala küsitlus. Reformierakonda toetas 26 protsenti valimiseelistuse avaldanud vastajatest.

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (EKRE) ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (SDE) toetusprotsendid püsisid eelmise aasta lõpu tasemel – vastavalt 12 ja 11 protsenti. Suurima languse tegi läbi Isamaa ja Res Publica Liidu reiting, mis langes kaheksalt protsendile viiele – valimiskünnise piirini. Kõnnise alla jääksid Vabaerakond ja Rohelised võrdsest nelja protsendiga.

konda 5%, IRL-i ja Rohelisi võrdsest 4 protsenti. Turu-uuringute AS-i uuringujuhi Juhan Kivirähki hinnangul tuleneb suur erinevus kahe küsitluse vahel uuringufirmade poolt kasutatavast erinevast küsitlusmetoodikast. „Kui Turu-uuringute AS viib läbi näost-näku küsitlused inimeste kodudes, kasutades küsitlusvalimi moodustamiseks klassikalist juhuvalimit, siis Kantar Emor teeb veebiküsitlust, mille valim moodustatakse firma poolt eelnevalt värvatud vastajate paneelist. Pealegi on küsitlute vanusevahemik Kantar Emori küsitlustes piiratud ülevalt poolt 74 eluaastaga,“ selgitas Kivirähk.

„Võib öelda, et Kantar Emori küsitlustulemusi

Kui võrrelda valitsuskooalitsiooni ja Riigikogu opositsioonierakondade summaarset toetust, on jõuvahekorrd võrdsestunud – valitsuskooalitsiooni toetab kokku 43 protsenti; opositsiooni oleivad Reformierakonda, EKRE-t ja Vabaerakonda 42 protsenti valijaist. Vastajaid, kelle erakondlikud eelistused jäävad Riigikogust väljapoole, oli jaanuaris 15 protsenti.

Eelmisel nädalal avalikustatud Kantar Emori uuring näitas sootuks teisi ja detsembriga võrreldes märksa drastilisemaid muutusi. Emori järgi toetas Reformierakonda 34%, Keskerakonda 21%, EKRE-t 18%, sotsiaaldemokraate 11%, Vabaera-

võiks pidada valimiseelistuste suhtes representatiivseks juhul, kui järgmistel Riigikogu valimistel saaks valija hääletada üksnes e-hääletusel ning üle 74-aastased kodanikud jäetaks valimisõigusest ilma,“ lisas Kivirähk.

Turu-uuringute AS küsitles 15.–29. jaanuarini näost-näku meetodil 1003 inimest nende kodus. Uuringutulemustes on esitatud nende vastanute osakaal, kes omasid poliitilist eelistust. See muudab uuringutulemusi võrreldavaks Riigikogu valimiste olukorraga. Erakondlikku eelistust mitte väljendanud vastajate osakaal oli jaanuaris 31 protsenti. **Aivar Jarne**

Kas tsensuur tuleb tagasi?

Ajalehtede Liidu tegevjuht Mart Raudsaar võttis 2. veebruaril Delfis taas rünnata kohalike omavalitsuste meediaväljaandeid, nn infolehti ja muidugi ka Tallinna Televisiooni. Mind paneb imestama, kuidas vaba ajakirjanduse propageerija ei taha tunnustada, et KOV-id on demokraatlikult valitud ning neil on täielik õigus oma valijaskonnale pakkuda mitte ainult infolehe tasemel teavet, vaid ka arendada diskussioone, avaldada poleemilisi arvamuskirjutusi ja miks mitte ka reklaami.

MART UMMELAS
teenekas ajakirjanik

Kui suured päevalehed avaldavad kogu riiki hõlmavaid kirjutisi, siis omavalitsuste teemad jäävad neis lehtedes pahatihti kajastamata. See puudutab ka lokaalset reklaami, arvestades selle palju madalamaid tariife. Eestis on suur meediaturg praktiliselt ära jagatud 2–3 suure kontserni vahel. Kuna KOV-ide lehed on valdavalt valdades ja linnades võimul olivate käepikendus, siis on loomulik, et võim peab oma valijale aru andma. Ehkki olukord pole kindlasti mitte nii äärmuslik, nagu Raudsaar kujutab. Kas opositsiooni ei lasta nende lehtede veergudele? Pigem on olukord vastupidine

– opositsioon ei tahagi pahatihti oma seisukohti esitada.

Omaette teemaks on kujunenud Tallinna Televisiooni erastamine

Või, õigupoolest, teleprogrammi sisseostmine erameediast. TTV on tegutsenud sisuliselt 8 aastat ning toonud meie meediaväljale väga tõsiseltvõetava programmi. Meenuutagem, et TTV loodi eelkõige selleks, et anda eestriisse Euroopa kultuuripea-

tasakaalus, seda nii poliitiliselt kui ka kunstiliselt. Tallinna TV saadetes on oodatud kõik volikoguliikmed, aga samuti kõik arvamussliidrid. Kui algusaastail oli opositsionääre raske stuudiosse saada, siis nüüd on enamik neist leidnud tee nii arvamus- kui ka uudistesaadetesse. „Otse kümnesse“, „Mõtlemata taas“, Gräzini „Poolkuu“ on kahtlemata originaalsed saateformaadid. Või Andra Veidemanni „Rahvaadvokaat“ ja

Meenuutagem, et TTV loodi eelkõige selleks, et anda eestriisse Euroopa kultuuripealinna ettevõtmisi. Kultuurisaated moodustavad ka praegu TTV programmi selgroo.

linna ettevõtmisi. Kultuurisaated moodustavad ka praegu TTV programmi selgroo. Programm on tänaseks stabiliseerunud, sisaldades ka Tallinna uudiseid, paari-kolme arvamus- saadet ning rikkalikku filmiprogrammi. Tähelepanelik vaataja võib kinnitada, et saatekava on mitmekesine ja üha paremas

aktuaalsetel teemadel toimuv „Ajurünnak“, millele pole analooge erakanaleis. ETV saab muidugi endale lubada sääraseid mammutsaateid nagu „Suud puhtaks“ või „Foorum“, kuid TTV vastavad saated pakuvad sageli neist erinevat maailmapilti ja polemiseerivad nendega.

Muidugi on Raudsaarel kindlasti hambus „Meedia keskpunkt“, kus tuuakse vaatajateni objektiivseid ülevaateid päevalehtede kesketest artiklist. Jah, selle saate osalistele on lähedased Keskerakonna programmilised seisukohad, ehkki ka koosseisud on varieerunud. Näiteks valimiskampaania ajal välditi kandidaatide isikute propagandat. Mis puutub uudistesaadetesse, siis nüüd on selgelt välja toodud Tallinna uudised. Enamikku neist uudistest ei kajasta küll ükski teine telekanal. Mis veelgi olulisem, kindla koha programmis on leidnud „Täna maailmas“ välisuudiste ülevaade, mis on samuti ainuomane formaat meie telemaastikul. Nädalasündmusi analüüsiv tunniajaline „Nädal“ on samuti üsna erinev ETV saatest „Nädal“, olles ka palju põhjalikum.

Kui nüüd pisut spekuloida Raudsaare ettepanekuga,

et Tallinn peaks sisse ostma linnauudiseid mõnelt erakanalilt? Ent Tallinn teebki seda, nimelt ostes kolme venekeelset saate-sarja erakanalilt *PBK*. Väga raske oleks ette kujutada, mis eestikeelse programmi ostmise linnale maksma läheks ja kuhu need saatekavas topitaks. Küllap päevasele või öisele ajale? Pealegi on Tallinna TV loonud endale üsna moodsa tootmisbaasi – esimese Eesti telekana-

Foto: kuvatoimimis

Mart Raudsaare hinnangul ohustab munitsipaalmeedia (loe: TTV, Pealinn ning *Stolitsa*) sõnavabadust ja demokraatiat. Samas selles kui ajaleht Postimees ründab pikki kuid armutult Keskerakonda ja eelkõige majandusminister Kadri Simsonit, ei näe suur „demokraatia eest võitleja“ Raudsaar mingit probleemi.

lina võeti kasutusele ju HD pildikvaliteet. TTV programm on nähtav vabalevis, samuti internetis ja ka Viasati kaudu.

Lõpuks.

Kas see, et Tallinnas on võimul Keskerakond, piisab tõesti selle suurpartei seisukohtade

vältimiseks ja mingi poliitilise tsensuuri kehtestamiseks!? Vaba ajakirjandust ei tohiks hakata summutama selliste radikaalsete meetoditega, seadusandlusega ja erikomisjonidega. Tegelikult puudub Eestis vaba ajakirjandust kaitsev seadusandlus.

Anonüümsuse uus võidukäik

Anonüümsus on tagasi. Emba-kumba, kas kollektiivne nimedega või individuaalne – nimeta ja näota. Mõlemal juhul jäädakse anonüümseks, kuid seatud eesmärk on õilis. Alates purjus roolijuhi peatamisest kuni ühiskonnategelaste ristilöömiseni. Ning et eesmärk pühendab abinõu, siis tehakse seda avalikkusele nähtaval ja kuulda val viisil. Kõik peab jõudma ekraanile, kuulajani või vähemalt arvuti taga sotsiaalmeediat jälgijani.

Viimati löödi telekanalil anonüümse pereema ja -isa poolt risti elumehesest laulja Erich Krieger. Temale liiksaks ka politseinikud, kes ei hakanud Kriegeri juhivat autot momentaanselt jälitama ega tunginud pärast „kuu-uurijalikult“ korterisse ning murdnud ta parterisse.

Kuid laulumees pole ainus ega kõige suurem kurjategija, kes toodi avalikkuse ette. NO99 teatri endine juht Tiit Ojasoo sai kollektiivse karistuse paari aasta eest ning pidi saama karistatud ka seekord. Justiitsminister Urmas Reinsalu julges oma nime all teda kaitsta, ning sai kollektiivse umbusaldusavalduse esitamise objektiks mõne päeva jooksul. Tõsi, see ettevõtmine ei läinud läbi.

Seevastu Riigikogu endine aseesimees Taavi Rõivas astus ametist häbiga tagasi, sest olevat Malaisias peomeeleolus liigselt lähenenud ühele anonüümsele naisterahvale. Kõik viimasedki detailid tollest peost said avalikkuse ees ära lahatud. Kuid mida ei ole, on see, kes näitaks näpuga. Kes julgeks ja tahaks öelda: minuga tehti, mina kannatasin.

Põhjus, miks tahetakse anonüümseks jääda, ei olegi siinjuures niivõrd oluline. Osaliselt pärineb see nõukogude ajast, kus süüdistuse esitaja või näpuganaütaja jäeti anonüümseks, sest nii sai kurjategijaid lihtsamalt püüda ning nn nõukogudevaenuliku elemendiga sobivalt toimetada. Kas siis trellide taha või, veel varem, kaugele külmale maale saata?

Teisalt on anonüümsus seotud näpuganaütaja mugavusega. Sest kes see, piltlikult öeldes, ikka sooviks

näost näkku seletada tollega, kes just äsja oli purjuspäi auto kõrval urineerinud ning hiljem püksi teinud? Nii-sama lihtsam on ka anda anonüümseid vihjeid kõiksugustele meediakanalitele või isegi ametiasutustele, olgu selleks või maksuamet.

Anonüümne sõnavabadus

Veelgi laiemaks läheb anonüümsus, kui vaadata, miks seda tehakse meedias ja sõnavabaduse sildi all. Kas ikka on nii nagu kunagi märkis Mihhail Lotman, et anonüümne sõnavabadus on sõnavabaduse lahutamatu osa?

Anonüümsuseks olemise põhjustest on olulisem: miks seda tolereeritakse ja esile tõstetakse? Anonüümsusel meedia vahendusel võiks olla põhjused ja selgitus olukorras, kus tõepoolest võiks saada ahistatud mõtete ja väljautlemiste alusel totalitaarses või kontrolliühiskonnas. Praegu aga seda pole.

Kuid nüüd on anonüümsuse sallimise üks tagajärgi see, et inimeselt, keda süüdistati või kellele näpuga näidati, ei oodatagi enam selgitusi. Millist selgitust ikka oodata poliitikut, kes nagunii ei räägi tõtt? Mida on enda kaitseks veel öelda teatriinimesel, kes niikuinii on vägivaldne?

Edaspidi võiks olla nii, et kui on avalik anonüümne süüdistus, siis jäägu ka süüdistatav anonüümseks. *Pari passu* ehk võrdsel alusel. Kui on kollektiivne kiri, siis olgu süüaluseid ka rohkem või probleem laiem. Anonüümsusel ei tohi lasta uuesti vohama hakata.

Aivar Jarne

Peeter Vikman: Elu edenegu ka väljaspool Tallinna kuldset ringi

Algus esilehel

Haldusreformi käigus ühines Haapsalu linn Ridala vallaga, saades uue omavalitsuse nimeks Haapsalu linn. Vahel tuleb kasutada kõnepruugis nimetust Suur-Haapsalu, et teha vahet endisel ja praegusel territooriumil.

Sportivaldkonnas teatakse Haapsalut kõige rohkem vehklemise järgi?

Haapsalu on tuntud kahe spordiala poolest; nendeks on vehklemine ja tennis. Sel aastal otsustas volikogu anda linna aukodaniku nimetuse Haapsalust pärit Nikolai Novosjolovile. Tennisevallas tuntuim nimi meie linnast on Kaia Kanepi.

Doktor Carl Abraham Hunnius võttis kasutusele Haapsalu tervise muda ja tervise taastamise paigana on Haapsalu alati kuulnud olnud. Mida see kõik on tähendanud kohaliku elaniku jaoks?

Mudalinna-kuvandi loomisel on Haapsalu muda ja selle ajalooline kasutamine väga oluline. Suvitussalonnana oli Haapsalu kuulus Peterburi suvitussakste hulgas. Sellest ka see, et Haapsalus on väga unikaalne ajalooline ja hästi säilinud raudteekompleks. Ehitati see ju selleks, et suvitussakstel oleks mugavam kohale jõuda. Haapsalu inimesed teenisid suvitajate vastuvõtmise ja majutamise pealt juba sel ajal, kui raudtee tehti, ja ka praegu on paljud majapidamised pakkumas kodumajutust linna külalistele. Täna SPA-d pakuvad siiani ka mudaravi. Peamiselt külastatakse linna suviste ürituste pärast.

Millise pühholoogilise kuvandi on Haapsalule loonud legend Valgest Daamist?

Valge Daam on üks Haapsaluga seotud olulistest brändidest, mida saab linna nn turundamisel edukalt kasutada. Igal aastal on linnuses ka legenditeemalised etendused, ja see traditsioon on kestnud juba kaugest nõukaajast alates. Kuvandit on vist kergem hinnata väljastpoolt vaadates.

Olete Keskerakonna liige. Mis annab põhjuse sellesse erakonda uskuda?

Keskerakonda kutsusid mind sõbrad. Kuna mulle on oluline kohaliku elu edenedamine väljaspool Tallinna Kuldset Ringi, siis täna on Keskerakonnal selge regionaalpoliitiline programm: Haapsalu jaoks oluline teema – raudtee – on jõudnud juturingist tegudeni I etapi näol.

Mis võiks olla Keskerakonna missioon Haapsalus?

Viimastel kohalikel valimistel sai Keskerakond erakondliku valimisvõidu. Keskerakonna missiooniks peaks Haapsalus olema eesmärk esindada võimalikult laia huvigruppide ringi. Täna on nõrk koht ilmselt noored.

Mis on teie suurim unistus seoses Haapsaluga?

Praeguse seisuga on linna elanikkond pidevas langustrendis. Suurim soov seoses Haapsaluga on see, et meie linn oleks koht, kuhu inimesed sooviksid rohkem tulla, kui siit ära minna.

Küsis Jaan Lukas

Mida saab teha riik, et elu maapiirkondades areneks?

Maaelu seostub inimeste jaoks järjest enam positiivsete tähendustega ja üha enam inimesi eelistab elada linnast eemal – kaunis ja rahulik asulas või maapiirkonnas. Olen viimase aasta jooksul kohtunud väga paljude maal elavate inimestega, rääkinud nendega maaelu võludest, põllumajandusest, alternatiivsetest tegevusvaldkondadest ja -võimalustest, aga ka maaelu valupunktidest ja muredest.

TARMO TAMM
maaeluminister, Keskerakond

Selleks et elu maapiirkondades säiliks ja areneks, on esmajärjekorras vaja töökohti. Loomulikult on inimeste jaoks olulised ka hästitoimiv transpordihendus, hooldatud teed, teenuste kättesaadavus, kvaliteetsed kommunaalteenused, koolide ja lasteaedade olemasolu. Kuid peamise murekohana toovad maapiirkondades elavad inimesed siiski välja tööpuuduse.

Põllumeestel suur tähtsus

Maaelu jätkusuutlikust arengust rääkides on väga oluline osa põllumeeste käekäigul.

Põllumeestele on olnud väga suureks abiks üleminekutoetuste taastamine. Sel aastal jõuab Eesti põllumeesteni 18,4 miljonit eurot üleminekutoetusi. Usun, et tänu üleminekutoetuste taastamisele on meie põllumehed tagasi saanud kindlustunde – tootmine jätkub ja investeringuid tehakse.

Samuti toetab Maaeluministerium töökohtade loomist ja nende säilitamist Eesti maaelu arengukava erinevate meetmete kaudu.

Näiteks majandustegevuse mitmekesistamise meetme abil toetatakse investeringuid, mis aitavad luua maapiirkondadesse töökohti. Meetme eelarve on aastateks 2014–2020 ühtekokku 56 miljonit eurot. Toimunud on kaks taotlusvooru, mille raames on toetust saanud juba 327 ettevõtjat, kes plaanivad luua umbes 800 uut töökohta. Enim on toetust määratud investeeringuteks puidutöötlemisse, masinaehitusesse ja metalltoodete valmistamisse, majutusse ja toitlustusse ning energiatootmisse.

Väga suurt tähelepanu pöörab Maaeluministerium noorte ettevõtlusele ning puuetega inimeste töövõimalustele. Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise meetme eelarve on aastateks 2014–2020 kokku 22,1 miljonit eurot. Kahe taotlusvooru raames on toetust saanud 214 noortaluniku. Populaarseimateks tegevusaladeks, kus noored soovivad põllumajandustootmist alustada, on teraviljakasvatuse ja lihaisekasvatuse; neile tegevusaladele järgnevad puuvilja- ja marjakasvatuse. Maaeluministeriumi eesmärk on toetada selle meetme raames vähemalt 554 noortaluniku.

Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine on toetusmeede, mis aitab kaasa põllumajandustoodete tootmise või töötlemise arendamisele ning seeläbi ka töökohtade loomisele. Meetme eelarve aastateks 2014–2020 on kokku 30 miljonit eurot. Toimunud nelja taotlusvooru raames on toetust saanud 1308 ettevõtjat. Eesmärk on selle meetme kaudu toetada 2000 põllumajandustootjat. Enim on toetust määratud tegevusalade lõikes teraviljakasvatuse, lihaisekasvatuse ja aianduse valdkonnas tegutsevatele ettevõtjatele.

Lisaks panustab töökohtade loomisse ka LEADER-meede, mille eelarve perioodil 2014–2020 on 90 miljonit eurot. LEADER-meetme toetused aitavad kaasa maaetevõtluse arengule ja kohaliku koostöö arendamisele.

Tasuta ühistransport ja inimeste liikumisvajadused

Paljud maapiirkondades elavad inimesed käivad tööl tömbekeskustes ja nende jaoks on oluline, et töökäimine oleks võimalikult mugav. Riigikantselei poolt 2015. aastal tellitud Ernst & Youngi teekasutustasu-

Tarmo Tamm osales 20. jaanuaril Saksamaal Berliinis põllumajandus- ja toidumessi *Grüne Woche* raames toimunud põllumajandusministrite konverentsil. Fotol Tarmo Tamm koos Rootsi maaeluministri Sven-Erik Buchtiga. Foto Facebook.

de otstarbekuse analüüsist selgub OECD andmetele viidatuna, et Eesti kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutustest moodustuvad kulutused transpordile umbes 14%. Võrreldes Läti, Poola ja Skandinaaviamaadega on see kõrgeima osakaaluga. Seepärast pean väga oluliseks vähendada meie leibkondade transpordikulutusi, et soodustada töökohtade säilimist ja töökäimist ka Eesti äärealadel.

Oliver Mettis on oma bakalaureusetöös (2017) uurinud Jõgevamaa inimeste ühistranspordikasutust. Läbiviidud uuringus kinnitas kaks kol-

mandikku vastanutest, et tasuta transpordi puhul muudaksid nad oma sõiduharjumusi ja valiksid ühistranspordi. Lisaks tasuta sõidule tuleb kindlasti korrigeerida väljumisaegu ja -sagedust, et ühistransport maksimaalselt kataks inimeste liikumisvajadusi. Siinkohal saavad kohalikud inimesed olla ka ise aktiivsed ja suhelda kohalike ühistranspordikeskustega, et väljumisaeg vastaks inimeste vajadustele. Olen arvamusel, et üha olulisemaks muutub linna ja maapiirkondade senisest parem integreerimine, ning kohalike elanike vajadustele vastav tasuta ühistransport aitab siduda

maapiirkondi tömbekeskustega ning lõimida elamist maal ja linnas tööl käimist.

Maapiirkondades elu säilimise üks oluline alustala on inimeste entusiasm ja usk maaelu võimalikkusse. Selleks, et usk ja entusiasm püsiks, on võtmetähtsusega ka riigipoolne tugi ning jätkusuutlik maaelu- ja regionaalpoliitika, mis annab inimestele kindlustunde.

Oleme nii valitsuse kui ka ministeeriumi tasandil astunud suuri samme maaelu ja põllumajanduse edendamiseks. Toetused põllumeestele, tulumaksuvaba miinimumi tõus 500 euroni, kohalike omavalitsuste tulubaasi suurendamine, lasteaia- ja kooliõpetajate ning kultuuritöötajate palga tõus, interneti lairiba väljaarendamine maapiirkondades, tasuta maakondlik ühistransport – need kõik on meetmed, mis aitavad kaasa, et elu maapiirkondades säiliks ja areneks. Põllumeestega rääkides kuulen, et nad mõtlevad tootmise laiendamisele ja uutele investeringutele.

Rõõmu teeb ka see, et lisaks traditsioonilistele põllumajandusvaldkondadele otsivad inimesed ka uusi alternatiivseid tegevusvaldkondi – alates looma- ja taimekasvatusest ning lõpetades turismi ja pärandkultuuriga. Samuti on inimesed väga osavalt seostanud mitut tegevusala – näiteks põllumajandustootmist turismi, toitlustuse jm teenustega.

Rõuge inimesed soovivad olla kaasatud poliitikasse

30. jaanuaril Rõuges toimunud Keskerakonna teisel rahvaüritusel sarjast „101 kohtumist Eestimaal“ osales ligi 70 inimest. Riigikogu liikme ja Võrumaa piirkonna juhi Anneli Oti eestvedamisel arutleti laudkondades aktiivselt sotsiaalküsimuste, hariduse ja maaelu üle. Osa võtsid haridus- ja teadusminister Mailis Reps ning Riigikogu liikmed Toomas Paur ja Peeter Ernits.

Anneli Oti sõnul näitasid Rõuges toimunud rahvakohtumisel osalejad, et piirkonna elanike aktiivsus on suur ning tahe erinevatel teemadel arutleda tõsine. „Mul oli heameel näha, kui pühendunult suhtuti erinevate valdkondade arutellu ning kuidas ühiselt sõnastati kõige enam tähelepanu vajavad teemad,“ ütles Ott.

Kuna osalesid erinevate elualade esindajad, olid ka väljapakutud ettepanekud laiapõhjalised ning need esitati koos väga selgete näidete elust enesest. Näiteks toodi

sotsiaalvaldkonna osas välja probleeme vanurite hooldamisest ja hooldekodutasudest. Samuti on oluline mõistlik transpordikorraldus, mis tagaks teenuste kättesaadavuse. Regionaalpoliitika ja maaelu töögrupid tõstsid esile piirkondlike erisustega arvestamise vajadust ning põhjalikult arutleti ettevõtlussektorile langeva lisakoormuse üle, mis on tingitud kesisematest võimalustest olla konkurentsivõimeline pealinna läheduses asuvate ettevõtetega. Osalejad toetasid haridusvaldkonnas tehtud otsuseid ning pidasid oluliseks, et riik edaspidi toetaks ka väikseid maakoole.

„Rõuge kohtumine on kindlasti heaks näiteks, et meie inimesed soovivad olla kaasatud poliitika kujundamisse ning hoolivad siiralt ja tugevalt nii oma kodukoha kui ka kogu Eestimaa heast käekäigust,“ märkis Ott.

Üritustesari „101 kohtumist Eestimaal“ toimub terve 2018. aasta vältel. Kui on piirkondi, kus soovitakse veel kohtumisi korraldada, siis on

Sarja kolmas kohtumine toimus 6. veebruaril Valgas.

Kesknädal

Eesti Vabariik 100 rahvakohtumised seekord Rakveres

Keskerakond korraldab 101 rahvakohtumist üle terve Eesti, et koos ekspertide ja poliitikutega kuulata inimeste mõtteid ja ettepanekuid ning viia need Stenbocki majja ja Toompeale.

HEA KAASAMÖTLEJA!

Kutsume Teid rahvakohtumisele Aqva Hotel & SPA konverentsikeskuse Suur-Rooma saali (Konverents, Parkali 4) **teisipäeval, 13. veebruaril kell 18.00–21.00**. Arutame ja analüüsime kohvitassi kõrval Eesti elu haridusest ja kultuurist julgeolekuni, majandusarengust ja maksudusest sotsiaalküsimusteni.

Selleks, et kõigi ideed oleksid kuulda ning et mõtteid jõutaks analüüsida ja läbi arutada, jagunevad laudkonnad vastavalt temaatikale.

Aqva Hotel & SPA konverentsikeskuses juhivad laudkondade tööd:

Mailis Reps
Mihhail Korb
Martin Repinski
Toomas Väinaste

Õhtut modereerib **Siret Kotka-Repinski**.

Palume enda osavõttust teada anda esmaspäevaks, 12. veebruariks e-posti aadressil konverents@keskerakond.ee või telefonil 627 3460.

Keskerakonna fraktsioon tõusis suurimaks poliitiliseks jõuks Mustvee vallavolikogus

Mustvee vallavolikogu Keskerakonna fraktsioon tõusis 2018. aasta veebruaris suurimaks poliitiliseks jõuks piirkonnas – Keskerakonnal on nüüd 21-liikmelises vallavolikogus 8-liikmeline fraktsioon. Hetkel on volikogus veel 4 SDE, 4 Reformierakonna ning 5 valimisliidu liiget.

Keskerakonna liikmeteks said endine Lohusuu vallavanem Tarmo Tomson, endine Lohusuu vallavolikogu esimees Aivar Altmäe, endine Mustvee linnavolikogu esinaine Marianne Kivimurd-Tarlkina ja Mustvee vallavolikogu noorim liige, arst Eliys Tomson, kes varem kuulusid volikokku pääsenud kohalikku valimisliitu.

“Eesti suurim erakond tervitab kogenud omavalitsusjuhtide astumist Keskerakonna liikmeks. Keskerakonna populaarsus Peipsimaal on tõusutrendis – inimesed pöörduvad järjest rohkem ja rohkem oma lootust Keskerakonna poole. Usun, et Mustvee volikogu Keskfraktsioon võib veelgi kasvada, ning vastavalt rahva tahte oleme loomulikult valmis võtma rohkem vastutust võimukoalitsioonis,” tõdeb kauaaegne Mustvee linnaeape ning praegune Mustvee vallavolikogu

konna populaarsus Peipsimaal on tõusutrendis – inimesed pöörduvad järjest rohkem ja rohkem oma lootust Keskerakonna poole. Usun, et Mustvee volikogu Keskfraktsioon võib veelgi kasvada, ning vastavalt rahva tahte oleme loomulikult valmis võtma rohkem vastutust võimukoalitsioonis,” tõdeb kauaaegne Mustvee linnaeape ning praegune Mustvee vallavolikogu

Keskfraktsiooni esimees Max Kaur. “Tahan tänada kõiki neid, kes on teinud võimalikuks Mustvee keskerakondlaste edu. Suure panuse on siia andnud Jõgevamaa piirkonna juht Andres Vään, Riigikogu liige Marika Tuus-Laul, erakonna peasekretärid ja riigihalduse ministrid Mihhail Korb ja Jaak Aab. Peipsi pealinna rahvas mäletab, et linna peaväljakule rekonstrueerimist toetas Tallinn. Oli suur au näha Tallinna linnavolikogu esimeest Kalev Kallot ja Tallinna linnaeape Taavi Aasa Mustvee uue silla avamisel. Tohtu panuse Mustvee keskerakondlaste edusse on andnud erakonna esimees, peaminister Jüri Ratas, kes pidevalt visiteerib Jõgeva piirkonnas, hoides kätt lihtrahva elu pulsil oma kohtumistel kohaliku rahvaga, olgu Mustvees, Põltsamaal või Jõgeval.”

2017. aasta sügisel, vastavalt edukalt läbi viidud riiklikule haldusreformile, ühinesid viis omavalitsust: Mustvee linn, Avinurme, Saare, Lohusuu ja Kasepää vald ning Võtikvere küla vabatahtlikult suurvallaks ning otsustasid, et uue suurvalla keskuseks saab Mustvee linn ja nimeks Mustvee vald. Peale 2017. aasta kohalike omavalitsuste valimisi moodustati Mustvee vallas koalitsioon kolmikliidu SDE, Reformierakonna ja Keskerakonna vahel. Hetkel on Jõgevamaa kõigis kolmes omavalitsuses Keskerakonnal kindel koht võimukoalitsioonis. Keskerakond liigub Riigikogu valimistele 2019. aastal vastu heas tempos, et teha kõigi aegade parim valimistulemus ka Tartumaa ja Jõgevamaa valimispiirkonnas.

Max Kaur

15–74

Kas keegi oskab lahti seletada, mida tähendab selline numbritekombinatsioon? Selgus, et see näitaks märgitseb nende inimeste eluaastate vahemikku, keda meil võidakse küsitleda erakondade reitingute mõõtmisel või muudel tähtsatel eesmärkidel. Olgu Turuuringute AS, Emor jt – erinevad on nende uurimismeetodid, erinevad võivad olla ka tulemused. Aga millist tulemust taotleb küsitlus, milles ei ole ealt küsitlusväärsiks näiteks president Arnold Rüütel jt, küll aga on sobilikud 15-aastased koolilapsed? Ja üldse: kui üle 74 aasta vanused ei kõlba tõsiselt poliitiliseks küsitluseks, siis miks on neil säilinud veel vastutusrikas valimisõigus? Või saan ma tõesti millestki valesi aru?

Udo Knaps, Märjamaa

Liiga palju on poolitsemist

Minu arvates on nii Eestis kui ka mujal maailmas liialt palju poolitsemist. Nii vasak- kui ka parempoolitsemist. Liiga palju tahetakse keegi olla. Kui kunagi määras sinu ilmavaate ära see, kust sa pärit olid, kellena sa töötasid, siis nüüd see enam nii ei ole. Vanasti hääletas tööline ausalt vasakpoolsete poolt. Sotsialist tundis tööliste rasket elu. Tihti oligi sotsialist tööliiskeskonnast pärit, teadis, mismoodi töörahvas elab. Ta oli võib-olla väheharitud, aga elu tundis. Täna vasakpoolne on palju lugenud midagi ja millestki ning on omaarust tark. Ta oskab sekundipealt nimetada mingit Lääneilma vasakmõtletjat ja seda siis vigases eesti keeles tsiteerida. Aga ta ei tunne lihtsa rahva elu, nende rõõmu ja muret. Vaat sellist tüüpi võibki pidada vasakpoolitsejaks. Ega parempoolitsejad paremad pole. Parempoolsus ei ole teatava nahavärviga haigluseni minev vaevamine ega ebatraditsioonilise seksuaalsättumuse vastu ülisõjakas võitlemine.

<http://estpiwo.blogspot.com/ee/>, 31. detsember 2017

Jõgeva Haigla päevakeskuse tegevusjuhendaja: Valitsus soosib pensionäre igati

Jõgeva vallas Kuremaa lähedal elav Laile Sukk (pildil) sarnaneb energiavarude poolest Pipi-Pikksukaga. Sünniaasta poolest võiks ta pidada pensionipõlve, kuid töötab Jõgeva Haigla päevakeskuses tegevusjuhendajana.

Laile arvates soosib tänane valitsuskoalitsioon pensionäre töötamist. Võimuliidu juhtpartei kohta ütles Laile Sukk, et Keskerakond on oma pikaajalisel eksisteerimisajal palju korda saanud ning praegune esimees, peaminister Jüri Ratas tegutseb kiiduväärselt.

Laile Sukk kuulub nende juba väärikamas eas daamide hulka, kellele vaid koduse eluga piirdumine üsna raske: „Sädet töötamiseks on. Maksureformiga minu pension ei vähenenud. Madala ja keskmise palgaga inimesed pole nende muudatuste tõttu kindlasti mitte oma sissetulekutes kaotanud.“

„Keskerakond [Sukk on ise selle erakonna liige] peab pingutama, et võita ka järgmised Riigikogu valimised ning jätkata koalitsiooni juhtimist. Muidu võib elu uuesti allamäge veerema hakata. Pensionid peaksid ikka suuremad olema. Siis kaob stress ja tekivad paremad eeldused väärikaks vananemiseks. Eesti pensionär peaks saama samapalju välismaal reisida ja puhata nagu nende eakaaslased paljudes Euroopa riikides,“ leiab Laile Sukk.

Proua arvates on see hea, et Eestiski on puhkamis- ja tervisetastamisvõimalused paremaks muutunud. Näiteks Kuremaal avati hiljuti nüüdisaegne spaa.

Sukk sooviks, et poliitikaringkondades oleks võimalikult palju positiivsust. „See kanduks edasi ka rahvale, nii tugevnevad eneseusk ja optimism. Samasuguse „nakkusena“ levib aga ka negatiivsus.“

Jõgeva Haigla päevakeskuse klientidele õpetab Laile Sukk näitemängu. „Varsti on mul siinset näiteringi juhendatud juba kakskümmend

aastat. Oleme esinenud Eestimaa erinevates paikades. Praegu on meie repertuaaris Eestiteemaline lugu, mille eesmärk on panna publik mõtlema ja südant valutama meie saja-aastase riigi käekäigu üle,“ lausus naine, kes tunneb rõõmu huvitavast tööst ja eneseväljendusest. „Väga oluliseks pean seda, et inimestel oleks

tegevust, sõpru ja tutvaid, sest sel juhul pole karta üksinduse tekkimist,“ märgib Laile Sukk. Laile Suka tütar Krista, kunagine Vooremaa Kaunitar (nii kutsuti Jõgevamaa misse), töötab Paides vanemõpetajana ja õpetab algklassides peaaegu kõiki aineid. Koos perega, kus poeg ja tütar, käiakse emal sageli külas. Töötava pensionäri sõbralikuks kaaslaseks on koer. „Mul on must koer, umbes sarnane nagu Igor Mangil. Minu muremõtetest saab ta kohe aru. Usun, et koeraaasta toob meile kõigile palju head,“ avaldab ta lootust.

Jaan Lukas

Palju õnne, Jaan Reimund!

President Kersti Kaljulaid tunnustas tänavu riiklike teenetemärkidega kokku 166 tähelepanuväärset isikut. Meedia on kajastanud tunnustust pälvinuid üsna põhjalikult.

Kooli vilistlasena oli mul äärmiselt meeldiv lugeda, et Valgetähe IV klassi teenetemärgi pälviv ka Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi (RVG) direktor Jaan Reimund (pildil).

1997. aasta, mil Jaan tagasihoidliku Lõuna-Eesti noormehena direktoriks sai, ei olnud kooliperelähtne. Direktoreid oli selleks hetkeks vahetunud juba mitmeid ja 1988. aastal loodud kooli arenguraskused olid endiselt tugevad ning töökollektiivi suhted üsna sassis.

Mäletan, et Jaani tööle asudes pakuti mitmelt poolt talle maksimaalselt üheks aastaks vastupidamist. Aga läks teisiti. Tsirgulinast pärit Jaani siirus, lihtsus ja heatahtlikkus muutis relvituks ka kõige sõjakamad õpetajad. Kollektiiv asus taas ühtse meeskonnana tööle.

Paari nädala pärast 30-aastast juubelit tähistav RVG on teinud aastakümnete jooksul Jaan Reimundi juhtimisel läbi suure arengu. Täna naseks on RVG Eestis tuntud ja tunnustatud kool ega ole mingi Rapla Ühisgümnaasiumi kehvem vend.

RVG kooliperelähtne on iseloomustanud Jaani järgmiselt: „Tema isiksus on Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi kujunemisel mänginud väga olulist rolli, ühtmoodi väärtustatuna ja olulisena tunnevad end koolis nii õpetajad ja õpilased kui ka vilistlased.“

Indrek Veiserik

Tallinn 10130, Toom-Rüütli 3/5, Kesknädal

Valitsuse lauluke

Nüüd on antud armuaega valitsusel sihte seada. Opositsioon see veel ei ähvarda, sest pidu vaja pidada.

Valitsusel töökad päevad, tulevikusihte seavad. Käiku lähevad reformid, mitmed uued elunormid.

Opositsioonil oma plaanid. No mida Toompeal ringi saalid! Võiks vaadata maailma laia, mõnel vastuvõtul käia.

Ja siis, kui pidu läbi saab, peab jälle sõda pidama. Eks lahing läheb jälle lahti, tööd teha pole enam mahti.

* * *

Bluff-infomüra ühiskonnas vohab, opositsioon taas barrikaadil sisse võtab kohad.

Kas muid ideid ei olegi, kui valitsust taas lõhestada ja uuendusi halvustada? Kas uusi mõtteid polegi?

Kõrvalvaataja

Aidake põlistada maaelu ajalugu!

Maaeluministeeriumi hea tahe lühikese ajaga valida välja 100 põlluharimist, karjakasvatust, kalandust jt valdkondi iseloomustavat fotot ja seada need ministeeriumi juubeliks, 12. novembriks kaante vahele vajab toetamist.

Käisin Maaeluministeeriumis ja viisin seemneks ühe partii aegade jooksul kogutust. Koloriitsemast künnimehest Kustas Lundist ja künnivõistlustest. Põllumajandustehnikumide õppetööst ja praktikatest, põldudest ja masinatest, Kolm pilti erinevatest põllumeeste meelevaldustest Toompeal, pikast järjekorrast toetuste taotlemisel 2004. aastal PRIA Viljandi büroos, seemnepõldude tunnustajatest ja muust. (Ministeeriumi 80. aastapäeval tehtud fotod ministritest ja külalistest paraku ununesid maha.)

Lugesin ministeeriumi III korruse koridori seinalt kokku varasemate põllumajandusministrite pildid – ennesõjaaegseid oli 14 ja pärast sõjaaegseid samuti 14. 31. oktoobril 2017 andis ministeerium sotsialismiaegsete põllumajandusjuhtide (15) raamitud fotot üle Põllumajandusmuuseumile. Need olid 2007. aastal seintelt eemaldatud kui tollasele ministrile mittesobivad.

Nüüd kogub Maaeluministeerium iga aasta kohta ajalooramatut tarvis pilte. Seega sobiks ka ENSV-aegsete ministrite pildid ministeeriumi tagasi tuua. Ja aasta lõpuks kõik eelmise sajandi ministrite fotod üheskoos muuseumi saata. (Tõsi, Ivari Padari esmene valitsemisaeg 25.03.1999 - 28.01.2002 jääb mõlemasse sajandisse.)

Juubeliaastal võiksid nii Maaeluministeeriumi raamatukogus kui ka mujal lugemislal olla mahukad põllumajanduslugu tutvustavad teosed Eesti põllumajandusest XX sajandil ja vaatamiseks Märt Müüri, Mati Naruski jt tublide meeste tehtud põllumajandusalased filmid.

Kellel on Maaeluministeeriumile pakkuda pilte, tehke seda julgesti!

Heino Laiapea, agronoom ja ajalooahuviline

Nädala juubilar ALAR PIKKORAINEN 50

Ilmselt teavad kõik eestlased koomiksist „Kosmosemutid” ja reklaami „Tudish-Piip”. Vähesed teavad nende autorit. Aga saagem tuttavaks – see on homme juubilar Alar Pikkorainen. [Wikipedia: Eesti karikaturist, luuletaja, koomiksi- ja reklaamikunstnik. Lõpetanud Tallinna Polütehnikumi raadioside ja Tallinna Pedagoogikaülikooli joonestamise, kunstõpetuse ja skulptuuri erialal. – Toim.]

Lisaks koomiksijoonistamisele ja reklaamitööle tegeleb see Eesti mõistes erakordne multitalent ka luuletamisega ja basskitarri mängimisega. Lisaks on ta kirjutanud laule (Blacky „Mõlemal pool”), illustreerinud raamatuid – peamiselt lasteraamatuid ja Contra luulekogusid, siis veel 1. klassi Lotte-lugemiku ja loodusõpetuse raamatu ning 2. ja 6. klassi emakeele ja kirjanduse õpikud. Oma keha on Alar vormis hoidnud idamaiste võitluskunstide, reiki ja aianõuetega ning oma loovust turgutanud maalimise, skulptuuri ja fotograafiaga. Ning kuivõrd andekatel inimestel on tavaliselt palju järeלטulijaid, siis Alaril on kahest kooselust kokku neli last. Kokkuvõttes on Pikkorainen elu selline nagu laulab Lea Liitmaa laulus „Mõlemal pool”, kus on juttu autohääletamisest mõlemal pool teed. Ehk siis avatusest kõigile võimalustele, valmisolekust liikuda igas suunas. Selline üks hea reklaamitegija olema peabki. Tal peab olema oskust end viia tellija või, õigemini, mõne toote või teenusega samale tasemele ning ta peab oskama seda arusaadavaks teha võimalikult laiale tar-

bijaskonnale. Lisaks oskust näha maailma avatud silmadega ning analüüsida inimeste käitumist. Nagu teame 1960-ndate aastate reklaamitegijate elu kajastavast seriaalist „Mad Men” ja selle peakangelasest Don Draperist, tuleb reklaamitegijatel kokku puutuda väga erinevate toodete ja teenustega. Praegune reklaamimaailm pole muidugi enam see, mis oli 1960-ndatel – reklaamijastu hülgeajal, mil tekkis tarbimishüskond ja võeti kasutusele televisioon. Aga reklaamimaailma olemus on jäänud laias laastus samaks.

Kas Pikkorainenit võib pidada Eesti oma Don Draper’iks, see on maitseküsimus. Neid ühendab oskust tooteid inimestele mõistetavaks teha, eristab aga loomulikult üldine keskkond. Kaasaja reklaamitegijad ei käi enam ringi nagu tehasedirektorid – ülikonna ja lipsuga, vaid pigem on tegemist selliste lõhkiste pükstega karvaste boheemidega, keda on võimatu eristada, ütlemine, luuletajatest. Don Draper oli ka sisimas boheem nagu Pikkorainen, hindas üle kõige vabadust, ning kannatas seetõttu. Kaasaja Draperid saavad end märksa vabamalt tunda. Nad saavad olla nagu luuletajad. Võib-olla ainult selle erinevusega, et luuletajal pole raha, et soetada omale kaunist kodu ja autot. Ses mõttes on reklaamimaailm jäänud endiseks – seal liigub raha.

Eks see on ka põhjus, miks paljud kunstnikuhingega inimesed on valinud endale reklaamilooja kutse – et end ära elatada. Reklaame on teinud

näiteks Eesti noorema põlvkonna üks tuntumaid luuletajaid Karl Martin Sinijärv ja üks noorema põlvkonna lemmikirjanikke Kaur Kender. Samal põhjusel on PR-tööle läinud paljud head ajakirjanikud, sest seal lihtsalt makstakse mitu

Foto Scampix

korda rohkem. Lisaks muule püsivad PR-töötajad varjus, nii nagu ka reklaamitegijad, samas kui ajakirjanikud ja reklaamide põhilised tellijad – poliitikud – peavad taluma inimeste meelepaha ja sõimurahet. Mis seal salata, poliitika tähendab seda, et kogu sinu elu ja kõik sinu lähedased kistakse avalikkuse ette ning hekseldatakse ühiskonna hakklihamasinast läbi. Reklaamitegijad ja PR-töötajad itsitavad vaikselt pihku, kui ajakirjanikud ja poliitikud omavahel vägikaigast

dab seda, et kogu sinu elu ja kõik sinu lähedased kistakse avalikkuse ette ning hekseldatakse ühiskonna hakklihamasinast läbi. Reklaamitegijad ja PR-töötajad itsitavad vaikselt pihku, kui ajakirjanikud ja poliitikud omavahel vägikaigast

veavad. Peale jäävad tavaliselt ajakirjanikud. Poliitik saab aga, pildlikult öeldes, kirikuski peksa. Ühelgi reklaami- ega PR-mehel pole õnnestunud veel ühtegi poliitikut puhtaks pesta. Sellele vaatamata kühveldatakse PR-i ja reklaamimajandusse miljoneid

– paljudes riikides on see poliitikute ja nende toetajate raha; Eesti puhul põhiliselt maksu-

Poliitikute kohta on Pikkorainen öelnud, et neid ei saa võrrelda „Kosmosemutidega”, kuna poliitikud ei oska võtta asju lusti ja rõõmuga. Eks see tõsi on, et poliitikamaailm on läinud väga tõsiseks, nõ null-summa mänguks: seal on võitjad ja on kaotajad, ning kui sa ei võida, siis lõmastatakse sind ära. Või vähemalt jääb selline mulje, et vastaseid hävitatakse selleks, et mitte ise hävitatud saada.

Poliitvõitlus on läinud kohati äärmiselt veriseks; seal käitatakse nagu loomad – ilma halastuseta, vahendeid valimata. Seetõttu on Pikkorainenil õigus: kuigi poliitika kohta öeldakse „suurte poiste mängu”, siis enamik poliitikuid ei oska mängida jäägitu lusti ja rõõmuga nagu lapsed seda teevad. Tavapoliitik tahab kellelegi ära teha, kedagi võita, üle kavaldada, või oma taskuid täita. Ent kõik pole siiski kadunud: õnneks pole kõik poliitikud sellised; alati on nende seas ka mõni boheem nagu Lennart Meri. Pikkorainen väitel võiks Lennarti-sugune poliitik küll kosmosemutt olla – ootamatu, vaimukas, alati mõni krutski varuks. Mutid ju toimetavad siiras rõõmus ja süüdimatuses nagu usklikud või pühendunud, kartmata homset, oma maine mahamängimist, varanduse arestimist, luukeresid kapis või suuri loomi. Mida ei saa kahjuks öelda enamiku poliitikute kohta. Muide, Pikkorainen loodud „Kosmosemuttide” koomik-

sit on tõlgitud ka läti ja soome keelde.

Sarnaselt Don Draperi ajaga kuuluvad praegugi reklaamimaailma juurde kaunid naised, alkohol ja sigaretid, samuti n-õ kangem kraam. Pole ka ime, sest alkoholi- ja tubakafirmad on olnud läbi aegade ühed reklaamifirmade suuremad kliendid. Kauneid naisi aga kasutatakse reklaamides n-õ nägudena. Varem kehtis ütlemine, et head reklaami ei saagi teha, kui sa pole piisavalt pilves. „Tudish-Piip”i kohta räägiti, et selle loomise ajal istusid AGE McCann’i töötajad tund aega koosolekuruumis ja tegid kanepeid. Kaine peaga poleks lihtsalt suudetud nii süüri, aga samas lihtsat asja välja mõelda.

Olgu kuidas on, aga praegu on „Tudish’i” üks loojatest Alar Pikkorainen tema enda sõnul karsklane. Varem käis ka „Kosmosemuttide” tegemine nii, et ta istus baaris, jõi õlut ja tegi suitsu. „Kaks õlut, kaks viineripirukat ja viis-kuus suitsu oli ühe koomiksiosa ligikaudne hind,” tunnistas ta hiljem. Aga siis jättis ta õllejoomise ja lõpetas suitsetamise. Nüüd võtab joonistamise juurde klaasi-paar punaveini või vett.

Pikkorainen ja naiste suhete kohta ajaloo-annaalid paraku vaikivad, suuremat naistemehekuulsust tal pole. Seetõttu võib öelda, et ta on üsna tavaline reklaamitegija, kuigi mõne väikse „kiiksuga”, mis muudavadki ta eriliseks.

Inno Tähismaa

Iga kuu esimesel kolmapäeval

Rõngu osakond – Keskerakonna Tartumaa piirkonna suurim ja tugevaim – on välja kujunenud pikkade aastate jooksul ning tahab samamoodi jätkata ka peale haldusreformi.

„Evald tuli kord minu juurde ja ütles: kas ei saaks nii, et hakkaksime kord kuus koos käima?” meenutab Rõngu osakonna tänane esimees Vello Tattar. Aasta oli siis 2002. Kunagine metsaülem Vello Tattar ise oli koos abikaasa Ainoga astunud Keskerakonda kolm aastat varem.

„Evald ütles, et võtame iga kuu esimese kolmapäeva!” Evald Mihkra on Rõngus sama tuntud mees kui Vello. Tõeline raudmees – endine õpetaja ja sõjaväelane, kohaliku bensiinijaama omanik, kes soliidsest east hoolimata siiani iga jumala päev oma bensiinijaama leti taga seisab. Mõeldud-tehtud! Ja hakkasidki Rõngu keskerakondlased iga kuu esimesel kolmapäeval Valguta rahvamajas koos käima. Käivad tänini.

Koos hakati käima peale valimisi, mäletab Svetlana Stets. Keskerakond sai 309 häälega teise tulemuse ja neli oma inimest volikogusse. Üks neist oli Vello Tattar.

„Volikogust hakkas tulema info; tundsiime, et on vaja koos olla,” meenutab Svetlana Stets. Enamik külavanemaid said volikogusse sisse. Svetlana Stets valiti Kirepi külavanemaks. Vello Tattar pidas sama ametit Rannakülas, Jüri Orupõld oli Lossimäe ja Sirje Raidoja Teedla külavanem.

„Rõngu oli üle Eesti esimene vald, kus igas külas oli oma külavanem. Mujal oli külavanem vaid mõnes külas. Enne saime külavanemateks ja pärast hakkasime keskerakondlastena Valgutas koos käima,” võtab Svetlana Stets asjalood kokku. „Alguses oli meid vaid seitse,” mäletab ta. „Es olnudki meid seitse!” vaidleb Vello Tattar. „Esimesel korral tulime kokku ja arutasime Keskerakonna poliitikat. Järgmisel kolmapäeval keetsime juba ka kohvi ja söime küpsiseid. Edasi hakkasime ühiselt sünnipäevi tähistama. Minu põhimõte on olnud kogu aeg see, et me ei aja ainult Keskerakonna värki, vaid räägime ka valla

asjadest.” Kord käis vallavanem külas, siis tuli volikogu esimees jne. Inimesed läksid pärast koju ja rääkisid naabritele ja sõpradele, mis Valgutas toimub. Järgmisel korral tulid juba uued inimesed; neile hakkas asi meeldima, ja nad astusid erakonda. „Nii hakkaski meie seltskond nagu lumepall kasvama. Täna naseks käib iga kord kolmkümmend inimest koos,” jutustab Vello Tattar.

Kuu sünnipäevalapsed katavad laua, teised toovad aga neist iga-ühel lille. Juttu jätkub kauemaks. See on meeldiv, et inimesed nii üksmeelselt tulevad. Igal suvel käib Rõngu osakonna rahvas Võrtsjärve ääres piknikut pidamas; igal aastal sõidetakse oma rahvaga erakonna suvepäevadele. Just Rõngu rahva innustusel hakati paari aasta eest Keskerakonna terve Tartumaa suvepäevi pidama. Esimesel suvel üüriti Tartu kõige suurem jõelaev ja sõideti sellega tormist järve trot-

Vitaalse ja ühtse Keskerakonna Rõngu osakonna järjekordne koosolek.

sides Piirissaarele, läinud suvel käidi aga Lõuna-Pärnumaa rannas.

Loomulikult on Rõngu keskerakondlased alati oma meeskonnaga ka valimistel osalenud. „Volikogus olen olnud peaaegu vabariigi algusest peale,” meenutab Vello Tattar, kes on edukalt osalenud tervelt üheksal valimisel. „Koos minuga on olnud ka Evald Mihkra. Meie nimekirjast on volikogusse pääsenud ka paljud teised.” Ka viimastel kohalikel valimis-

tel oli just Rõngu keskerakondlaste liider Vello Tattar see mees, kes suurema osa erakonna Elvanimekirjast kokku pani, hoolimata sellest, et tema ise nimekirja esinumber polnud. Vana kooli meestel on vastutustunne sügavalt sisse kasvanud. Pärast seda, kui läinud aasta sügisel haldusreformi tulemusena seitse – Rõngu, Rannu, Konguta, Puhja, Palupera ja Puka vald ning Elva linn – ühtekokku pandi ja kõigist neist üks ja ühine Elva vald sündis, peab ka

senistest osakondadest üksainus saama.

„Suur oblast mulle ei meeldi,” tunnistas tänase Elva valla suurima, Rõngu osakonna esimees Vello Tattar. „Aga kuna me haldusreformi vastu ei saa ja igas vallas tuleb üks osakond teha, siis teeme nii, et eri piirkondades välja kujunenud traditsioonid peavad jätkuma.”

„Rõngu 30 inimest ei pea hakkama edaspidi kusagil Elvas või Puhjas koos käima!” pöörab Rõngu keskerakondlaste juht. „Sellel pole mingit mõtet, et istutakse kusagil tunnike koos ära, ja siis lähevad Rõngu omad Rõngu, Elva omad Elvasse ja Puhja omad oma Puhja laiali. See kodune tunne, mis aastatega on välja kujunenud, peab jääma.”

Ka minu seisukoht on selge: pikkade aastatega ühte sulanud seltskond peab jätkama just nii nagu ise õigeks peab, sest lõhku on alati kerge, kuid elujõulist ja toimivat organismi luua võrratult raskem.

PEETER ERNITS, Keskerakonna Tartumaa piirkonna esimees, Riigikogu liige